

Landbouw als deel van de oplossing voor de klimaatverandering

De uitgesproken ambitie van de Vlaamse Regering om in de land- en tuinbouwsector een bijkomende reductie van broeikasgasuitstoot te realiseren van 10% ten opzichte van de eerder vastgelegde doelstellingen in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 stelt de landbouwsector voor een nieuwe uitdaging, maar die is niet onoverkomelijk. De reeds geleverde inspanningen in de verschillende sectoren sinds het referentiejaar 2005 tonen aan dat er sectorale verschillen zijn en dat bijvoorbeeld de vleesveehouderij sterke reducties realiseerde door een kleinere veestapel, maar het is aan die sectoren die een stijging of stabilisering van de uitstoot lieten optekenen om de rug te rechten en extra's op tafel te leggen.

Het ABS is ervan overtuigd dat door de steeds snellere innovatieve technologische ontwikkelingen ook daar stappen zullen gezet worden richting afbouw van broeikasgasemissies tegen 2030 en later.

De eerste aanzet daartoe wordt nu gegeven door de certificaten voor groene energieproductie door WKK's op serrebedrijven op basis van fossiele brandstof versneld stop te zetten in 2023. De shift naar bio-gebaseerde brandstoffen zoals methaangas uit mest of afvalstromen of naar warmtenetwerken, op basis van restwarmte uit andere productieprocessen of afvalverbranding is ingezet maar zal ook in de tuinbouwsector forse investeringen vergen.

Daarnaast blijft het een uitdaging om methaanuitstoot te reduceren via gewijzigde voedersamenstellingen, maar daar worden stappen gezet in de goede richting en is er sinds 2019 een convenant ter reductie van de enterische emissies door herkauwers. De ambitie die daarin staat is bijzonder groot. Met het convenant wordt gewerkt aan de prognose van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021- 2030 om de enterische emissies te verminderen met -19% t.o.v. 2005. Door de toename van deze enterische emissies (methaan) in de afgelopen jaren vertaalt deze doelstelling zich tot een reductie van -27% t.o.v. 2018. Gepast en uitgekiend veestapelmanagement in de ruimste zin van het woord is bijgevolg een noodzaak.

Dieren die de ganse dag op de weide verblijven en daar zeer nuttig werk doen in functie van koolstofopslag en biodiversiteit, zal je op de een of andere manier moeten ontzien. Anders dreigen de graasweides en extensieve houderijmethodes te verdwijnen. Het ABS mist in de nieuwe klimaatambitie van de Vlaamse Regering de extra reducties die gehaald kunnen worden uit gewijzigd landgebruik door maximaal behoud van blijvend grasland, minder kerende bodembewerkingen op akkerland (reductie lachgasuitstoot), minder frequente bewerkingen op het veld met brandstofefficiënte tractoren en combinatie van meerdere bewerkingen in één werkgang (minder CO2 uit verbranding brandstof). Recente landbouwvoertuigen zijn uitgerust met zuiniger en minder vervuilende dieselmotoren, de eerste elektrisch aangedreven erfmachines zijn een feit en de ontwikkeling richting alternatieve energiebronnen (waterstof) voor landbouwvoertuigen zit in de laatste rechte lijn.

We kijken ook uit naar een aanpassing van het elektriciteitsnetwerk overal te lande om het potentieel en de bijdrage vanuit de landbouwsector aan de gedecentraliseerde elektriciteitsproductie ten volle te laten renderen. Er liggen in Vlaanderen ontelbare stal- en machineloodsdaken te wachten op zonnepaneelinstallaties, die elk op zich een respectabel aantal woningen van elektriciteit kunnen voorzien, maar zeer vaak geraken de plannen voor het plaatsen van PV-installaties niet verder dan de wil om zonnepanelen te plaatsen omwille van de er niet op voorziene netwerken op het platteland. Wanneer de federale en Vlaamse Overheid vol inzetten op elektrificatie van het voertuigenpark dan kan onze bijdrage een welgekomen meerwaarde bieden. Alleen, de mogelijkheid moet er zijn om de decentraal geproduceerde elektriciteit op het net te plaatsen, zonder exuberante kosten voor de verzwaring van het net ten laste van de landbouwer. Wij zien een grote verantwoordelijkheid daarvoor bij de netbeheerders en de lokale besturen als bestuurders van de intercommunales-energienetwerkbeheerders.

We kijken ook naar de consument om zijn steentje bij te dragen aan de reductie van broeikasgassen door zijn de voetafdruk van zijn consumptiepatroon sterk te verminderen. Consumptie van lokaal geproduceerde voeding is de belangrijke manier om de klimaatimpact van zijn voedingspatroon te verminderen, net als het vermijden van alle soorten van verspilling of overconsumptie, bijvoorbeeld door te kiezen voor lokaal geproduceerd vlees, waarvoor een eerlijke prijs wordt betaald zodat de veehouder kan blijven investeren in een klimaatvriendelijke productie, door te kiezen voor meer lokaal geproduceerde plantaardige eiwitten en voor meer seizoensgebonden consumeren.

Zo pikt ook de Vlaamse landbouwer zijn graantje mee en creëert de consument wat ruimte voor een extra inspanning richting beperking van de klimaatverandering door de Vlaamse landbouwer. Een landbouwer die in de rode cijfers moet werken heeft immers geen financiële ruimte om extra inspanningen te leveren of extra klimaatinvesteringen te doen.

Het is best vreemd dat een krant een paar dagen geleden zich positief uitlaat over de aankoop van vliegtuigen door een grote rederij. Dit stelde hen in staat om beter op de wens van de klant in te spelen zodat die sneller zijn pakje uit China aan de deur besteld kreeg. Steeds meer, en vaak ook laagwaardige, producten gaan steeds sneller de wereld rond, en nu ook met het vliegtuig. Dit gaat gepaard met een CO2 uitstoot zonder voorgaande. Is dit niet de echte olifant die ook nu nog steeds in de porseleinkast staat?

Voor meer info:

Hendrik Vandamme, voorzitter, 0476 41 51 58

Mark Wulfrancke, beleidsmedewerker, 0498 91 44 22